

De **dagelijkse dosis** dwarsverbanden, tendensen en andere hedendaagse fenomenen.

JP kijkt verder

JEAN-PIERRE GEELLEN

Macht

Nep is het nieuwe echt: de wereld wordt geregeerd door Madame Tussauds.

Het is een eindje rijden, maar voor de Eiffeltoren moet je dus in de Franse Hoofdstad wezen, aan de oevers van de rivier Yangtze. Dat denken althans een miljard Chinezen. Correspondent Marije Vlaskamp schreef gisteren in deze krant een fascinerend verhaal over de florierende 'duplitecture' in China, een trend waarin inmiddels vele honderden Europese steden en stadjes exact zijn nagebouwd, geheel feng shui.

Vlaskamp liet een Chinese vrouw aan het woord die zich onbedoeld leek te beklagen over een specifieke kopieerdrift van haar landgenoten: 'Tijdens de vakantieperiodes gaan alle Chinezen tegelijkertijd op reis naar Europese toeristenplaatsen. Dan loop je tussen de hordes Chinezen. Dan heb ik al geen zin meer.' Geef haar maar 'Venetië', nagebouwd in

Ooit zal het hologram van Jimi Hendrix op een podium live de sterren van de hemel spelen

Vlaskamp. Met dupliceren toont China zijn economische macht: 'Wij hebben het geld en technisch vernuft om jullie monumenten na te bouwen en er comfortabel in te wonen.'

Natuurlijk wilde ook ik me verheven voelen boven de Chinezen. Maar 'wij' zijn geen haar beter. De schappen van onze supermarkten liggen vol zoete broodjes, 'puur' en 'echt'. Maar in werkelijkheid wordt de wereld geregeerd door Madame Tussauds met haar wassen neus.

Nep is het nieuwe echt. In de actualiteit gaan waarheid en fictie naadloos in elkaar over. De computer maakt een 'nieuwe' Rembrandt. Ooit zal Jimi Hendrix live op het podium herrijzen; zijn hologram zal de sterren van de hemel spelen.

Enkele pagina's na het China-verhaal stond een paginagrote advertentie. Aan de biding van de *Volkskrant*: 'Prachtige replica's, superieure kwaliteit', in beperkte oplage verkrijgbaar – toech een beetje exclusief. Voor maar 460 euro hangt een 'echte' Van Gogh boven je doorzitbank. Vermeers *Metsje met de parel* is voor 360 euro de uwe – 30 dagen zichttermijn.

Zoals Neerlands Hoop ooit stelde: 'Een kopie? Nee, een kopie.' Het is dus gewoon economische macht. Niks neps aan.

De bron

INTERVIEW GINY VOS

Wie of wat zette je leven op het juiste spoor? In een serie interviews vraagt **Sacha Bronwasser** mensen naar hun inspiratiebron. Beeldend kunstenaar Giny Vos werd door Rietvelddocent Jos Houweling genegerd. En toen sprong ze.

Los van alles

'Mijn werk komt altijd op de eerste plaats. Altijd. Ja, ik wil – en heb – ook een prettig leven met mijn man, maar ik zet veel voor mijn werk opzij. Meestal is het heel groot en er komt een hoop gedoe en overleg met allerlei partijen bij kijken en daar geniet ik van. Ik moet ook voor mijn werk staan, want het valt overal een beetje buiten; buiten de galeries, buiten de musea.

Wat kennen we dat ook van? Rare jongens, die Chinezen. Maar dat is dus een typisch westerse gedachtegang: Chinezen koesteren namaak. 'Of het nu een iPhone, een Prada-tas of de Brug der Zuchten is, imitatie is een ererbewijs', schreef

het nu een iPhone, een Prada-tas of de Brug der Zuchten is, imitatie is een ererbewijs', schreef Vlaskamp. Met dupliceren toont China zijn economische macht: 'Wij hebben het geld en technisch vernuft om jullie monumenten na te bouwen en er comfortabel in te wonen.'

Natuurlijk wilde ook ik me verheven voelen boven de Chinezen. Maar 'wij' zijn geen haar beter. De schappen van onze supermarkten liggen vol zoete broodjes, 'puur' en 'echt'. Maar in werkelijkheid wordt de wereld geregeerd door Madame Tussauds met haar wassen neus.

Nep is het nieuwe echt. In de actualiteit gaan waarheid en fictie naadloos in elkaar over. De computer maakt een 'nieuwe' Rembrandt. Ooit zal Jimi Hendrix live op het podium herrijzen; zijn hologram zal de sterren van de hemel spelen.

Enkele pagina's na het China-verhaal stond een paginagrote advertentie. Aan de biding van de *Volkskrant*: 'Prachtige replica's, superieure kwaliteit', in beperkte oplage verkrijgbaar – toech een beetje exclusief. Voor maar 460 euro hangt een 'echte' Van Gogh boven je doorzitbank. Vermeers *Metsje met de parel* is voor 360 euro de uwe – 30 dagen zichttermijn.

Zoals Neerlands Hoop ooit stelde: 'Een kopie? Nee, een kopie.' Het is dus gewoon economische macht. Niks neps aan.

het vierde jaar. Ik schrok me te pletter. Dat was natuurlijk een blijk van groot vertrouwen: blijkbaar vond Houweling mij daar klaar voor en ineens had dat werk aanzien of betekenis. Maar ik vond het ook doodleeg, want in het vierde jaar kreeg je geen les meer; je moest je voorbereiden op het examen. Ik viel buiten de groepjes, ik was misschien ook te tuttig voor de Rietveldcultuur en die studenten. Hun werk vond ik maar zo-zo, maar ze straalden wel een enorm zelfvertrouwen uit...

Verwarrend. Ik kwam tot niks. Na een paar maanden begon dat op te vallen. En Jos Houweling liet doorschermen dat hij teleurgesteld was. Ik had veel vertrouwen gekregen en ik deed er niets mee. In plaats van met me te praten, begon hij me te negeren. Hij zei me geen gedag meer op de gang.

Het was het beste dat hij had kunnen doen. Ik kreeg door: je bent hier alleen iets als je iets maakt. Dat was een cruciaal besef, een omslagpunt. Het heeft mijn hele kunstenaarschap

Het werk van kunstenaar Giny Vos (Rotterdam, 1959) is imposant, technisch complex en te zien in de openbare ruimte: een gevelbrede digitale zandverstuiving op station Apeldoorn; galactisch geflonkerd op de telecommunicatortoren op de Amsterdamse Zuidas of een schip van lichtpuntjes in Delhi, India. Vos zag vroeg de mogelijkheden van leds en geldt daarin nu als specialist. Kunstuur (Arvotro) besteedt zondag 17 april aandacht aan een nieuw werk (Passage de la Baleine, Leeuwarden), maandag wordt haar nieuwste werk in de schouwburg van Utrecht in gebruik genomen. Ik spreek haar in haar Amsterdamse atelier.

bepaald. Ik dacht: ik zal eens even laten zien wat ik kan, want ik wil hier niet weggestuurd worden. En toen ben ik, in het geheim en helemaal buiten de school om, mijn eerste grote werk gaan organiseren.

'In de langste nacht van 1984, op 21 december, heb ik in de drie grote kantoorflats aan het Marcomplein in Rotterdam-West de verlichting zo laten aan- of uitschakelen dat er drie woorden te lezen waren: WORK, TO en DO. Op elke flat een woord. Het was een enorm geregeld, met al die verschillende kantoren in die panden en alle eigenaren die toestemming moesten geven. Acht Rotterdamse vrienden hielpen me, mijn broer kwam het landbouwplastic brengen waarmee een groot aantal ramen nog moest worden afgeplakt. Toen het klaar was, stond ik op de stoep en dacht: als ze nu een Rolls-Royce voor me voorrijden, hoef ik hem niet. Zo gelukkig was ik.'

'Al die spanning, dat gevoel van erop of eronder, alles zat daarin. Ik heb er een filmpje van gemaakt vanuit een taxi, om op de beoordeling op school te laten zien. Maar er hadden foto's van gestaan in *Het Vrije Volk* en het *Rotterdams Dagblad* en die hadden de Rietveld al bereikt. Toen ik na de kerstvakantie op school kwam, werd ik door iedereen gezoend. Ik wist niet wat me overkwam. Alles was anders geworden.

'Achteraf zit de essentie van wat ik maak al in *WORK TO DO*. Het werken op grote schaal, de enorme organisatie die erbij komt kijken. De openbare ruimte, het werken met licht, de tekst, het ritme van de woorden... Alsof het een beginselverklaring was. Ik heb dat ontdekt doordat Jos Houweling me in het diepe gooidde. Om echt te kunnen springen moet je vrij kunnen maken, helemaal los. En dat gebeurde.'

Bron: Jos Houweling

Kunstdocent en onderwijsvernieuwer Jos Houweling (Amsterdam, 1943) richtte midden jaren zeventig op de Gerrit Rietveld Academie de afdeling VAV (voorheen Audio Visueel) op, een afdeling zonder duidelijk curriculum, die orthodoxe stu-

denten trok. Ineens werden 'taart-kunstsdagen' of 'lange korte-filmnachten' in Paradiso georganiseerd, er kwamen kunstuitzendingen op de Amsterdamse kabel-tv. Rob Scholte, Peter Klashorst, Fay Lovsky en later kunstenaars als Renzo Martens,

Joost Conijn en Jennifer Tee studeerden er. Jos Houweling: 'Ik had wel tactieken, ja. Irriteren, voortrekken, pesten...' Giny Vos had geen les meer nodig, maar vrijheid. Ze was helemaal niet zo verlegen als ze leek. Ze durfde eigenlijk alles.'

'Hij zei me geen gedag meer: Ik kreeg door: je bent hier alleen iets als je iets maakt. Dat was een cruciaal besef, een omslagpunt'

Giny Vos
Foto Marijn Scheeres